

må vi lytte til, hvad de kommer frem til med hensyn til udenrigspolitikken i fremtiden. Det er inden for det rum, den principklæring skal holde sig. Jeg var i onsdags rede til at skrive under på sådan en, og jeg vil også være det fortsat, hvis den overholder de elementer, jeg har nævnt her.

Så må de plusser og minusser, som hr. Lars-Emil Johansen rigtigt var inde på, indgå i overvejelserne i Grønland, og der må Grønland selv træffe beslutningen, og jeg er sikker på, at Grønland vil gøre det med ansvarlighed og værdighed. Det fremgår jo af alle de toner, der er fra debatten i Grønland, at man også kender sin rolle i verden og sin mulighed for at spille en rolle i verden, som er større eller mindre, afhængigt af det svar, man giver.

Det er de overvejelser, Grønland må gøre sig, og som regeringen vil lytte til med megen opmærksomhed, hvad vi jo også har gjort under hele processen.

Med hensyn til hvidbogen og Kina skal jeg altså stå her og sige, hvad jeg mener. Jeg skal ikke nødvendigvis stå og læse op af, hvad andre har skrevet, vil jeg sige til hr. Villy Søvndal.

Kl. 18.55

Søren Søndergaard (EL):

Her til afslutning – formentlig – vil jeg godt summere op, hvordan vi ser på sagen efter diskussionen i dag. Jeg vil starte med at slå fast, at spørgsmålet om, hvorvidt det teknisk kan lade sig gøre at få det missilskjold til at fungere, er en sag alene mellem den amerikanske regering og de amerikanske skatteydere. Det er efter min mening ikke noget, som vi behøver at forholde os til.

Men der er andre ting angående det her missilskjoldsystem, som bestemt ikke bare er en sag mellem de amerikanske skatteydere og den amerikanske regering. Det gælder f.eks., at et ja til det amerikanske missilskjold vil medvirke til at cementere USA's totale militære overlegenhed og dermed altså også risikoen for, at denne overlegenhed også bliver brugt uden om FN og kan give anledning til preemptive strikes, som jeg nævnte i mit oplæg. Noget som vi jo har set for nylig.

Det er bestemt heller ikke bare et amerikansk anliggende, at et ja til et amerikansk missilskjold vil udløse et våbenkapløb, og der snakker vi ikke bare om Sydøstasien. Det er en oplagt mulighed, og jeg vil fastholde det synspunkt, at jo mere USA's øvrige militære overlegenhed er til

stede i forhold til Kina, jo mere bliver Kina fuldstændig afhængig af, at de har deres missiler til at kunne gennembryde et amerikansk missilskjold.

Også med hensyn til spørgsmålet om oprustning i det ydre rum er det ikke kun et amerikansk anliggende.

Den tredje ting, jeg vil nævne, er, at et ja til det amerikanske missilskjold vil øge risikoen for, at Grønland bliver et bombemål. Det er derfor, at vores indstilling på lige præcis det område er, at der skal Grønland have vetoret, for det er Grønland, der løber risikoen for at blive bombemål. Det vil efter vores opfattelse sige, at hvis Grønland siger, at de ikke ønsker at løbe den risiko, så er det ikke noget, man bare skal lytte til, så skal man acceptere det. Til gengæld er det også klart, at når det gælder risikoen for oprustning i Sydøstasien eller i det ydre rum, kan den grønlandske befolkning selvfølgelig ikke påkalde sig vetoret over for det.

Det, der måske i virkeligheden til sidst er et af de meget store problemer ved denne her diskussion om missilskjoldet, er jo, at det bringer diskussionen væk fra mange af de ting, som vi burde diskutere, nemlig hvordan vi fik begrænset og bekæmpet masseødelæggelsesvåben og teknologier til at fremføre disse masseødelæggelsesvåben. Det er jo fuldstændig rigtigt, at der er sket en dramatisk øget risiko for anvendelse af masseødelæggelsesvåben. Det er jo fuldstændig rigtigt, at den globalisering, der er sket i verden, plus den teknologiske udvikling, der er sket, gør, at der eksisterer reelle risici for, at masseødelæggelsesvåben kan dukke op så at sige i en kuffert i storbyer i alle lande i verden. Vi har set frygtelige terrorangreb både i New York, på Bali og andre steder.

Derfor burde diskussionen jo i høj grad også i Danmark handle om, hvad vi kan gøre i forhold til det. Problemet er bare, at det ikke er en diskussion om et missilskjold, for missilskjoldet forhindrer ikke de her ting. Missilskjoldet forhindrer ikke, at containerne bliver sejlet ind i en havn og bragt til sprængning. Missilskjoldet forhindrer ikke terroraktioner. Missilskjoldet forhindrer ikke en lang række af de ting og de trusler, der udspringer af masseødelæggelsesvåben. Der er det til gengæld et spørgsmål om forpligtende internationale aftaler, det er et spørgsmål om effektive sanktioner mod lande, som ikke vil overholde et afrustningsregime.

Det er måske også et spørgsmål om en diskussion om et globalt missilafvisningssystem,